

*IX. Settimana della lingua italiana nel mondo
L'italiano tra scienza, arte e tecnologia*

IX. Olasz Nyelv Hete a Világban
Az olasz nyelv a tudományban, művészetben
és műszaki életben

PRIMO LEVI: SCRITTORE E CHIMICO

PRIMO LEVI: IRÓ ÉS KÉMIKUS

*“La chimica insegna a vigilare con la ragione”
Primo Levi*

„A kémia megtanít rá, hogy éber ésszel figyeljük a világot”
Primo Levi

venerdì 16 ottobre 2009, ore 16.00

Istituto Italiano di Cultura

(1088 Budapest, Bródy Sándor u. 8. – Tel.:483-2040)

2009 október 16., péntek 16.00 óra

Olasz Kultúrintézet

(1088 Budapest, Bródy Sándor u. 8. – Tel.:483-2040)

NORAN 1004

PRIMO LEVI

Nato il 31 luglio del 1919 a Torino, da genitori di religione ebraica, Primo Levi si diploma nel 1937 e si iscrive al corso di laurea in chimica presso la facoltà di Scienze dell'Università di Torino. Nel '38, con le leggi razziali, la discriminazione contro gli ebrei gli vieta l'accesso alla scuola pubblica. Levi, in regola con gli esami, ha notevoli difficoltà nella ricerca di un relatore per la sua tesi: si laurea nel 1941, a pieni voti e con lode, ma con una tesi in Fisica. Sul diploma di laurea figura la precisazione: "di razza ebraica".

Si impiega come chimico a Milano, nel 1942 entra nel Partito d'Azione. Catturato nel dicembre del 1943, è deportato nel campo di sterminio di Auschwitz, dove resta dal febbraio '44 al gennaio '45. Rientrato avventurosamente a Torino, trova lavoro in una ditta di produzione di vernici dove rimarrà fino al pensionamento. Contemporaneamente inizia a dedicarsi alla scrittura. La traumatica esperienza del campo di sterminio segna per sempre l'autore, che continuerà a interrogarsi su di essa per quasi cinquant'anni, sino alla tragica morte nel 1987.

Nonostante il successo come scrittore Primo Levi non perse mai la sua passione per la chimica, spesso presente nei suoi scritti e nelle sue interviste. La conoscenza della chimica riuscì ad aiutarlo a sopravvivere nel lager e, dopo la guerra, nel difficile ritorno alla normalità. La raccolta di racconti "Il sistema periodico", da cui è tratto il racconto "Il viaggio dell'atomo di carbonio", particolarmente apprezzata dai chimici per le risonanze che riescono a trovare nella loro professione, è la testimonianza più evidente di una passione per la scienza che Primo Levi non ha mai abbandonato.

PRIMO LEVI

1919. július 31-én született Torinóban, zsidó származású szülők gyermekeként. Primo Levi 1937-ben érettségizett, majd ezt követően beiratkozott a Torinói Egyetem Kémia Szakára. 1938-ban, a faji törvények, a zsidók elleni diszkrimináció miatt eltiltják a közoktatásban való részvételtől. Levinek, aki a vizsgáival jól áll, nehézségei támadnak, hogy témavezetőt találjon a szakdolgozatához. 1941-ben diplomázik le, kitűnő eredménnyel, de szakdolgozatát fizikából írja meg. A szakdolgozatán a következő meghatározás szerepel: „zsidó faj”.

Kémikusként helyezkedik el Milánóban, 1942-ben belép a Partito d'Azione-ba. 1943 decemberében elfogják és deportálják az auschwitzi koncentrációs táborba. Itt marad 1944 februárjától–1945 januárjáig. Miután kalandos úton visszatér Torinóba, egy festégyárban helyezkedik el, ahol nyugdíjba vonulásáig dolgozik. Eközben párhuzamosan elkezd írni. A koncentrációs táborban szerzett traumatikus tapasztalat egy életre meghatározó élmény lesz az író számára, majdnem ötven éven át foglalkozik a témával, egészen 1987-ben bekövetkezett tragikus haláláig.

Írói sikerei ellenére, Primo Levi szenvedélye a kémia iránt sosem hagyott alább. Gyakran felmerül írásaiban és interjúiban. A kémiai ismeretei révén élte túl a lágert, illetve ez segített neki abban, hogy a háborút után, vissza tudjon illeszkedni a normális életbe. A *Periódusrendszer (Il sistema periodico)* című elbeszéléskötete, melyben szerepel a „A szénatom utazása” (Il viaggio dell'atomo del carbonio) című elbeszélés – melyet szakmai körökben igen nagyra értékelnek a kémikusok – a legkézenfekvőbb megnyilvánulása annak a tudományos szenvedélynek, amely Primo Levi egész életét meghatározta.

PROGRAMMA

Venerdì 16 ottobre, ore 16.00–17.30

Sala Conferenze dell'Istituto Italiano di Cultura

- ▶ Indirizzi di saluto del **Prof. Salvatore Ettore**, Direttore dell'Istituto Italiano di Cultura;
- ▶ Saluto a nome della Società Chimica Italiana da parte della **Dott.ssa Gianna Reginato** (ICCOM-CNR, Firenze);
- ▶ *“La lezione di Primo Levi, chimico e scrittore”*. Conferenza del **Prof. Luigi Dei** (Università di Firenze);
- ▶ Conversazione tra **Vera Székács**, curatrice del volume di novelle di Primo Levi pubblicato dalla **Casa Editrice NORAN 2004** con il titolo *“Farfalla Angelica”* e la **Prof.ssa Ilona Fried** (Università ELTE);
- ▶ Cerimonia di apertura della mostra *“Il viaggio dell'atomo di Carbonio”* a cura della Società Chimica Italiana – Sezione Liguria.

Mercoledì 21 ottobre, ore 18.00

Sala Cinema dell'Istituto Italiano di Cultura

- ▶ Proiezione del film di Davide Ferrario **“LA STRADA DI LEVI”** (2006 – 92') (in lingua italiana, con sottotitoli in inglese)
Si ringrazia il distributore “Adriana Chiesa Enterprises” per la cortese autorizzazione alla proiezione.

PROGRAM

Október 16., péntek 16.00–17.30 óra

Olasz Kultúrintézet, Előadóterem

- ▶ Az Olasz Kultúrintézet igazgatójának, **Prof. Salvatore Etorrenak** üdvözlőbeszède;
- ▶ **Dr. Gianna Reginatónak** az Olasz Kémiai Társaság (ICCOM–CNR, Firenze) nevében mondott köszöntője;
- ▶ *Primo Levi kémikus és író tanításai*. **Prof. Luigi Dei** (Firenzei Egyetem) előadása;
- ▶ **Székács Vera**, a **NORAN 2004 Kiadónál** megjelent *Angyali pillangó* című Primo Levi novelláskötet szerkesztője és válogatója beszélget **Prof. Fried Ilonával** (ELTE, Budapest);
- ▶ Az Olasz Kémiai Társaság – Liguriai Tagozat gondozásában létrejött *A szénatom utazása* című kiállítás megnyitója;

Október 21., szerda 18.00 óra

Olasz Kultúrintézet, Moziterem

- ▶ Davide Ferrario filmjének vetítése **„LEVI ÚTJA”** (2006 – 92') (olasz nyelven, angol felirattal)
Köszönet az „Adriana Chiesa Enterprises” forgalmazónak a vetítés engedélyezéséért.